Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 20 | **Poznań, dnia 15 października 1937** | **ROK 16**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 | Telefon nr. 25-95

Sytuacja gospodarcza Polski w oświetleniu B. G. K.

Bank Gospodarstwa Krajowego w następujący sposób charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w sierpniu.

Występujący od lipca wzrost produkcji przemysłowej trwał również w sierpniu. Zwyżka produkcji zaznaczyła się przede wszystkim w przemyśle przetwórczym, który w szeregu działów przystąpił do zwiększonej wytwórczości sezonowej. Na wzrost zatrudnienia i obrotów w przemyśle metalowo - maszynowym złożyły się m. in. zwiększone zakupy maszyn i narzędzi rolniczych. W przemyśle chemicznym panowało większe ożywienie w sprzedaży nawozów sztucznych oraz w działach wyrobów, związanych z włókiennictwem. Przemysł włókienniczy pracował dość intensywnie na sezon zimowy, przy czym korzystniej układała się sytuacja rynkowa dla wyrobów wełnianych oraz lnianych. Przemysł drzewny zwiększył w sierpniu wywóz swych wyrobów oraz sprzedaż materiałów budowlanych na rynku wewnętrznym. W budownictwie panował bowiem ożywiony ruch przede wszystkim przy wykańczaniu budynków; wzmogło się również budownictwo przemysłowe. W korzystnych warunkach pracował nadal przemysł mineralny, zwłaszcza cementownie, które wykorzystują w całości swą zdolność produkcyjną.

Hutnictwo żelazne utrzymało wysoki stan zatrudnienia, wykazując wielką wytwórczość, zwłaszcza w stalowniach. Znaczniejsza poprawa nastąpiła w sierpniu w eksporcie cynku. Wywóz węgla był natomiast nieco mniejszy, wskutek czego obniżyło się również lekko wydobycie, podczas, gdy zbyt węgla w kraju miał tendencję zwyżkową.

Zwiększające się w związku ze zwyżką produkcji, zapotrzebowanie pieniężne nie wywarło dotąd wpływu na stan rynku pieniężnego, który cechowała w dalszym ciągu płynność i poszukiwanie dobrych lokat kapitałowych. Wkłady wzrastały we wszystkich prawie instytucjach finansowych, umożliwiając bankom rozszerzenie działalności kredytowej na potrzeby zwiększonej działalności przemysłowej i inwestycyjnej. Na wzrost kredytów działało również silniejsze wykorzystanie kredytów zastawowych przez rolnictwo. Jednocześnie w związku z obniżeniem oprocentowania wkładów wzrosło zainteresowanie dla papierów procentowych, przyczyniając się do zwyżki obrotów giełdowych i poprawy kursów. Polepszenie wypłacalności w przemyśle i handlu znajduje odbicie w spadku protestów wekslowych. Mniej korzystnie przedstawia się natomiast wypłacalność rolników w okręgach dotkniętych nieurodzajem.

Ogólnie jednak, rolnictwo posiadało korzystne warunki zbytu, gdyż ceny zbóż wykazały zwyżkę. Utrzymany został również wywóz artykułów hodowlanych, podczas, gdy eksport zbóż, ze względu na stan urodzajów i wysokie ceny w kraju, osiągnął rozmiary niewielkie.

Silny spadek eksportu ziemiopłodów jest jedną z głównych przyczyn bierności bilansu handlowego w ostatnich kilku miesiącach. Nadwyżka przywozu nad wywozem była jednak w sierpniu o kilka milionów złotych mniejsza niż w miesiącu poprzednim.

Pożyteczna akcja.

W Stanach Zjednoczonych oraz w krajach Europy Zachodniej od dziesiątków lat wśród zagadnień życia przemysłowego miejsce poczesne zajmuje zagadnienie bezpieczeństwa pracy. Przemysł doszedł do przeświadczenia, że zmniejszenie obciążeń, jakie spadają na przemysł z tytułu rent inwalidzkich, wypłacanych robotnikom, którzy utracili zdolność do pracy, jest rzeczą dla przemysłu tak poważną, iż trzeba się energicznie zabrać do tego.

Rozpoczęto więc stosowną akcję; przemysł amerykański wziął się do rzeczy z rozmachem iście amerykańskim, dystansując nawet kraje, które już wcześniej podjęły walkę z wypadkami przy pracy. W walce tej praktyczni Amerykanie wysunęli na pierwszy plan hasło czysto ekonomiczne: safety pay — bezpieczeństwo popłaca.

I okazało się istotnie, że popłaca. Zmniejszyły się składki ubezpieczenia wypadkowego, wzrósł ład i porządek w fabrykach, wzrosła produkcja. Wydatki, poniesione na organizację akcji, opłaciły się przemysłowi amerykańskiemu.

W Polsce długo nie doceniano strat, wyrządzanych przez nieszczęśliwe wypadki przy pracy. Aż dopiero gdy poczęto obliczać te straty, wyszła na jaw ich wielkość potworna. Inwalidów pracy wyliczają w Polsce sto kilkanaście tysięcy, — więcej niż inwalidów wojennych; co roku ponad tysiąc ludzi ponosi śmierć przy pracy, około dziewięćdziesięciu tysięcy rocznie notują wypadków przy pracy powołane do tego urzędy, a w tym dziewiętnaście tysięcy wypadków odszkodowanych z niezdolnością do pracy powyżej czterech tygodni.

Dwieście milionów złotych corocznie ponosi życie gospodarcze Polski strat i kosztów z powodu wypadków przy pracy. Jest nad czym zastanowić się poważnie.

A przecież wystarczy trochę uwagi poświęconej temu zagadnieniu, trochę dobrej woli i trochę energii ze strony kierownictwa zakładu przemysłowego, by liczbę wypadków przy pracy zmniejszyć, i to w stopniu dość znacznym: gdzie dotychczas istnieje niwa niemal dziewicza, tam na niwie tej łatwo jest zebrać pierwsze dość znaczne plony. Jest to więc dziedzina, gdzie pierwsze wyniki są może najbardziej efektowne i doniosłe, właśnie wprost przeciwnie niż się to ma z wynikami prac w innych dziedzinach.

Zrozumienie potrzeby walki z wypadkami przy pracy poczyna jednak już przenikać i do Polski. Kilkanaście związków przemysłowych podjęło tę walkę, tworząc przy swych zarządach odpowiednie ośrodki, skąd płyną stosowne instrukcje, kierujące tą walką na terenie poszczególnych fabryk, oraz skąd przybywają do fabryk instruktorzy, akcję miejscową organizujący.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych usilnie popiera akcję bezpieczeństwa pracy w przemyśle. Stanął on na jedynie racjonalnym stanowisku, że nie jest jego zadaniem tylko notowanie wypadków, ściąganie składek i wypłacanie rent inwalidzkich, ale że należy doń również akcja zapobiegawcza, zmierzająca do zmniejszenia liczby wypadków, co zaoszczędzi krajowi strat niepotrzebnych czy to w materiale ludzkim, czy w środkach finansowych.

Akcję więc zapobiegawczą, popiera Z. U. S. moralnie i finansowo, sam zresztą ją organizując przez

swe organy. Zamierza również w sposób znacznie wydatniejszy, niż to obecnie możliwe, uprzywilejować pod względem wysokości składek zakłady, energicznie prowadzące akcję walki z wypadkami.

Akcja walki z wypadkami, prowadzona przez związki wielkiego przemysłu, posiada tę stronę ujemną, że jest z natury rzeczy niedostępną dla fabryk mniejszych oraz dla fabryk, w których branży nie ma związku, któryby rozpoczął już akcję stosowną.

Zaradziło temu podjęcie akcji bezpieczeństwa pracy przez Centralny Związek Średniego i Drobnego Przemysłu w Polsce (z siedzibą w Warszawie); na podstawie umowy zawartej z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Związek ten stworzył u siebie specjalny Wydział Bezpieczeństwa Pracy, którego zadaniem jest obejmowanie akcją nie tylko tych zakładów przemysłowych, które należą do organizacji zrzeszonych w tym Związku.

Otwarto w ten sposób możność przystąpienia do akcji bezpieczeństwa pracy oraz ewentualnego skorzystania z ulg składkowych wszystkim tym zakładom przemysłowym, które wpierw możności tej były pozbawione. Poczynają więc zakłady przemysłowe korzystać z nastręczającej się możności, choć zgłaszanie się ich do akcji Centralnego Związku Średniego i Drobnego Przemysłu w Polsce nie jest może jeszcze tak żywe, jakby należało się spodziewać; zwłaszcza że współpraca ze Związkiem nie pociąga za sobą ani konieczności przystąpienia do Związku (mogą doń należeć tylko zrzeszenia przemysłowe, nie zaś poszczególne fabryki), ani żadnych opłat na rzecz Związku (na skutek umowy z Z. U. S.).

Wydział Bezpieczeństwa Pracy, o którym była mowa powyżej nadsyła komunikaty i materiały organizujące i normujące akcję bezpieczeństwa pracy na terenie fabryki, która zgłosi swe przystąpienie do akcji, a doradcy tego Wydziału udzielają na miejscu porad podczas odbywanych wizytacji fabryk.

Działalność Wydziału ze wszech miar zasługuje na uwagę i zrozumienie w sferach przemysłowych.

S. R.

Układ zbiorowy pracy.

Pomiędzy Okręgowym Związkiem Pracodawców stow. zarej. w Poznaniu z jednej strony a związkami robotniczymi:

a) Związkiem robotników i Rzemieślników ZZP. Zarząd Główny w Poznaniu,
b) Związkiem Związków Zawodowych w Polsce — Okręgowa Rada Zawodowa w Poznaniu,
c) Chrześcijańskim Zjednocz. Zawodowym R. P. Okręg Poznań,
d) Centralnym Związkiem Robotn. Przem. Chem. R. P. — Okręgowy Sekr. w Poznaniu,
e) Związkiem Zaw. Rob. Przem. Spożywczego w Polsce — Okręg Poznańsko-Pomorski w Poznaniu,
f) Zjednoczeniem Zawodowym „Praca Polska“ Zarząd Okręgowy w Poznaniu,
g) Związkiem Pracowników Przem. Chemicznego ZZP. w Poznaniu,
h) Związkiem Pracowników Przem. Spożywczego ZZP. w Poznaniu,

z drugiej strony, zawarto następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

W zakładach **przemysłu mineralnego** (z wyłączeniem ceramiki), **chemicznego, papierniczego** (z wyłączeniem pomocników wykwalifikowanych, nakładaczek i nakładaczy przemysłu poligraficznego oraz z wyłączeniem introligatorów zatrudnionych w zakładach graficznych i kartoniarskich), **spożywczego** (z wyłączeniem wyrobu i rafinerii cukru i z wyłączeniem przemysłu spirytusowego), **galanteryjnego** oraz w **zakładach handlowych** obowiązują następujące płace godzinne:

Kategorie pracowników:	**Poznań** i Gmina Luboń	Miasta **powyżej** 10 tys. mieszkańców oraz Antoninek, Czerwonak	Miasta poniżej 10 tys. mieszkańców oraz Kobylepole, Drawski Młyn	Gminy wiejskie
	zł	zł	zł	zł
1) Rzemieślnik w pierwszych 2 latach po wyuczeniu	0,66	0,63	0,59	0,56
2) „ od 2—4 lat po wyuczeniu	0,79	0,75	0,71	0,67
3) „ ponad 4 lata po wyuczeniu	0,89	0,84	0,80	0,75
4) „ żonaty kat. 2-ej otrzymuje płace kategorii 3-ej				
5) Robotnik przyuczony	0,66	0,63	0,59	0,56
6) „ zwyczajny od 15—18 lat	0,31	0,30	0,28	0,27
7) „ „ od 18—21 lat	0,51	0,48	0,46	0,43
8) „ „ ponad 21 lat	0,65	0.62	0,58	0,55
9) Robotnica od 15—18 lat	0,26	0,25	0,23	0,22
10) „ od 18—21 lat	0,31	0,30	0,28	0,27
11) „ ponad 21 lat	0,37	0,35	0,33	0,31
12) Woźnice otrzymują do wyżej wymienionych płac robotniczych tygodniowo — więcej	2,70	2,60	2,40	2,30

§ 2.

Przy pracach na montażu poza obrębem miasta płaci się pracownikom fabrycznym i warsztatowym 15% ponad płace godzinne, poza tym otrzymują strawne i mieszkanie.

§ 3.

Płace akordowe i premiowe regulują poszczególne przedsiębiorstwa indywidualnie, przy czym gwarantuje się co najmniej stawki godzinne.

§ 4.

Taryfowe płace godzinne wymienione w § 1-szym są płacami minimalnymi dla odnośnych kategoryj pracowników. Płac tych nie wolno obniżać, mogą jedynie byćpodwyższone poszczególnym pracownikom w zależności od ich zdolności i okresu czasu przepracowanego w danym zakładzie pracy.

§ 5.

Układ niniejszy obejmuje swym zasięgiem obszar województwa poznańskiego. — Wyłącza się z pod działania układu: Bydgoszcz miasto i powiat, Inowrocław miasto i powiat, Gniezno miasto i powiat, i powiaty: Wyrzysk i Szubin.

Poza tym ustanawia się cztery klasy miejscowości, a mianowicie:

do klasy I-ej należą Poznań i gmina Luboń,
„ „ II-ej należą wszystkie miasta powyżej 10 tysięcy mieszkańców i gminy Antoninek i Czerwonak,
„ „ III-ej należą wszystkie miasta poniżej 10 tysięcy mieszkańców i gminy Kobylepole i Drawski Młyn,
„ „ IV-ej należą gminy wiejskie.

Klasa I stosuje płace ustalone dla Poznania,
„ II „ „ „ o 5 % niższe,
„ III „ „ „ o 10% „
„ IV „ „ „ o 15% „
(wyliczone stawki dla poszczególnych klas zobacz § 1).

§ 6.

Podział przemysłów na grupy przyjęto według klasyfikacji zawodów Komisji przy Głównym Urzędzie Statycznym w Warszawie.

§ 7.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 października 1937 r. do 30 września 1938 r. z jednomiesięcznym wypowiedzeniem. W razie niewypowiedzenia układ przedłuża się na czas nieokreślony z zachowaniem jednomiesięcznego wypowiedzenia pod koniec miesiąca kalendarzowego.

Poznań, dnia 1 października 1937 r.

Podpisy.

Pomiędzy Związkiem Pracodawców stow. zarej. w Poznaniu z jednej strony a związkami robotniczymi:

a) Związkiem Metalowców, Hutników i Robotników Fabrycznych ZZP. Sekretariat w Poznaniu,
b) Poznańsko - Pomorski Sekretariat Okręgowy Związku Robotników Przemysłu Metalowego w Polsce — w Poznaniu
c) Chrześcijańskim Zjednoczeniem Zawodowym R. P. Okr. Poznań,
d) Związkiem Związków Zawodowych w Polsce — Okr. Rada Zawodowa w Poznaniu,
e) Zjednoczeniem Zawodowym „Praca Polska“ Zarząd Okręgowy w Poznaniu,
f) Związkiem Robotników i Rzemieślników ZZP. w Poznaniu,

z drugiej strony, zawarto następujący układ zbiorowy pracy:

§ 1.

Od dnia 1 października 1937 r. obowiązują w zakładach **przemysłu metalowego** następujące płace godzinne:

Kategorie pracowników:	**Poznań** i gmina Luboń	Miasta **powyżej** 10 tys. mieszkańców oraz Antoninek, Czerwonak	Miasta poniżej 10 tys. mieszkańców oraz Kobylepole, Drawski Młyn	Gminy wiejskie
	zł	zł	zł	zł
1) Rzemieślnik w pierwszych 2 latach po wyuczeniu	0,66	0,63	0,59	0,56
2) „ od 2—4 lat po wyuczeniu	0,79	0,75	0,71	0,67
3) „ ponad 4 lata po wyuczeniu	0,89	0,84	0,80	0,75
4) „ żonaty kat. 2-ej otrzymuje płace kategorii 3-ej				
5) Robotnik przyuczony	0,68	0,65	0,61	0,58
6) „ „ podczas montażu	0,71	0,68	0,64	0,61
7) „ zwyczajny od 15—18 lat	0,31	0,30	0,28	0,27
8) „ „ od 18—21 lat	0,51	0,48	0,46	0,43
9) „ „ ponad 21 lat	0,65	0,62	0,58	0,55
10) Robotnica od 15—18 lat	0,26	0,25	0,23	0,22
11) „ od 18—21 lat	0,31	0,30	0,28	0,27
12) „ ponad 21 lat	0,37	0,35	0,33	0,31

Treść paragrafów 2, 3, 4, 5 oraz 7 ta sama, jak w umowie podanej powyżej, na pierwszym miejscu niniejszego komunikatu.

§ 6.

Niniejszy układ obejmuje wszystkie zakłady przemysłu metalowego zaliczone do grupy V oraz przemysł maszynowy grupy VI według klasyfikacji zawodów Komisji przy Głównym Urzędzie Statystycznym w Warszawie.

Poznań, dnia 1 października 1937 r.

Podpisy.

Skarb. - Finanse

Ulgi w podatku od obrotu przedsiębiorstw przemysłowych.

Okólnikiem z dnia 23 września 1937 r. L. D. V. 38196/4/37 Ministerstwo Skarbu przewidziało znaczne ulgi w podatku przemysłowym od obrotu dla przedsiębiorstw przemysłowych, korzystających w 1936 roku z ulgowych świadectw przemysłowych. Mianowicie na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 46, poz. 339), Ministerstwo Skarbu obniżyło na rok podatkowy 1936 do 1,5% stawki podatku od obrotów ustalonych w myśl art. 5 ust. (1) p. 7 i 8 cytowanej ustawy, a osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe, wymienione w rozdziałach XIV, XVIII i XIX części II lit. C. taryfy świadectw przemysłowych. Dotyczy to przedsiębiorstw, które, w związku ze zwiększeniem stanu zatrudnienia w roku 1936 powinny w myśl tej taryfy posiadać świadectwa przemysłowe powyżej VI kategorii, lecz zgodnie z zarządzeniami Ministerstwa Skarbu (z dn. 21. XI 1935 roku L. D. V. 31634/4/35, z dnia 25. VI. 1936 r. L. D. V. 40074/4/36, z dn. 7. VII. 1936 r. VII. 1936 r. L. D. V. 41316/4/36) zostały zwolnione od obowiązku uiszczenia dopłat i były prowadzone na podstawie ulgowych świadectw przemysłowych kategorii VIII, VII lub VI.

Ministerstwo Skarbu poleciło podległym władzom skarbowym stosować powyższe ulgi z urzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań) w sposób następujący:

(1) W stosunku do wymiarów jeszcze nie dokonanych lub nieprawomocnych — przez zastosowanie ulgowej stawki w postępowaniu wymiarowym lub odwoławczym,

(2) w stosunku do wymiarów prawomocnych (t. j. takich wymiarów, które zostały już dokonane przez władze skarbowe, a płatnik po otrzymaniu nakazu płatniczego w przysługującym mu terminie nie złożył odwołania do instytucji odwoławczej) — przez umorzenie różnicy podatku wynikłej wskutek zastosowania ulgowej stawki; przy tym w razie całkowitego lub częściowego uiszczenia tej różnicy za rok 1936 powinna być umorzona odpowiednia kwota z należności w państwowym podatku przemysłowym za lata następne.

P r z y k ł a d zastosowania ulgowej stawki 1,5%-owej: Przedsiębiorstwo przemysłowe zatrudniało w 1936 roku przy stosowaniu silników mechanicznych 15 robotników. Na podstawie okólnika z dn. 21. XI. 1936 r., przedsiębiorstwo takie mogło być prowadzone na podstawie świadectwa przemysłowego kat. VI. Według ustawy jednakże przedsiębiorstwo to zaliczało się do kat. V świadectw przemysłowych, gdyż zatrudniało więcej niż 10 robotników przy stosowaniu silników. Stosownie zaś do przepisów art. 7 ustawy, podlegało podatkowi przemysłowemu według stawek podatkowych dla przedsiębiorstw przemysłowych kat. I—V, to znaczy w wysokości 1,9%, jeżeli produkowało z własnych materiałów i prowadziło prawidłowe księgi handlowe — a we wszystkich innych przypadkach w wysokości 3%. Natomiast na podstawie okólnika z 23. IX. 1937 r. ma w całej rozciągłości zastosowanie stawka 1,5%. (GSI.).

Ulgi podatkowe dla domów nowowybudowanych.

Zbliża się koniec okresu budowlanego, pokaźna liczba domów powstała w ciągu lata, przypominamy więc, jakie formalności muszą być załatwione, aby właściciele nowowzniesionych domów otrzymali przyznane im ustawą ulgi z tytułu wzniesienia nowej budowli:

Dla gotowych budowli, poza zwolnieniem od opłat stemplowych pierwszej transakcji, przyznawane są na terenie miast następujące ulgi:

(1) Zwolnienie na lat 15 nowowzniesionej budowli (bez różnicy przeznaczenia) od państwowego podatku od nieruchomości łącznie z dodatkiem samorządowym.

Dla uzyskania tej ulgi należy wnieść odpowiednio udokumentowane podanie w terminie dni 60 od daty rozpoczęcia chociażby tylko częściowo użytkowania do tego urzędu skarbowego, na którego terenie budynek jest położony.

(2) Ulgi w podatku lokalowym na przeciąg 15 lat (jeżeli dom wybudowany po 1. I. 1929 r., przedtem przysługiwała ulga tylko w ciągu 10 lat) przyznaje urząd skarbowy na podstawie dokumentów złożonych w sprawie podatku od nieruchomości.

(3) Ulgi przedmiotowe w podatku dochodowym, polegające na zwolnieniu dochodów płynących z nowowybudowanego domu mieszkalnego, w ciągu 15 lat od daty wykończenia (do dnia I. IV. 1933 r. na lat 10).

Dla uzyskania tej ulgi należy złożyć umotywowane podanie do tego urzędu skarbowego, na którego terenie właściciel domu nowowzniesionego mieszkał w dniu 15 grudnia roku wykończenia domu i to przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku dochodowego za ten rok operacyjny, w którym dom został wykończony.

(4) Ulgi podmiotowe, polegające na zwolnieniu od podatku dochodowego dochodów zużytych na budowę domu mieszkalnego. Te ulgi również są przyznawane na podstawie podań, popartych odnośnymi dokumentami i złożonymi w przepisanych terminach.

Wszystkie formalności i terminy związane z uzyskaniem ulg podatkowych z tytułu wzniesienia nowej budowli, omawia dokładnie rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 czerwca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 494 z 1934 r.) wydane w wykonaniu ustawy z dnia 24. III. 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. Nr. 22, p. 173).

W § 18 tego rozporządzenia wskazane są ustawy i rozporządzenia poprzednio obowiązujące.

Każdy kto buduje nowy dom i pragnie skorzystać z omawianych ulg, powinien szczegółowo zapoznać się z przytoczonym wyżej rozporządzeniem Min. Skarbu.

Niezłożenie podań w odpowiednich terminach lub brak potrzebnych dowodów powoduje straty dla osób zainteresowanych i przysparza zbędnych prac urzędowi skarbowemu.

W sprawie reformy świadectw przemysłowych.

Jak wiadomo, na ostatnim posiedzeniu Komisji Skarbowej Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, zapadła uchwała żądać zniesienia świadectw przemysłowych bez ekwiwalentu, wychodząc z tego założenia, że obecnie, w czasie poprawy koniunktury i dalszego wzrostu dochodów skarbowych, Skarb może zacząć realizować obiecywaną od bardzo dawna reformę obciążającą życie gospodarcze chociażby narazie tylko na skromnym odcinku dwudziestu kilku milionów złotych. Prezydium Związku Izb ma jednak dopiero postanowić kiedy i w jakiej formie Związek Izb ma z tym żądaniem wystąpić.

Istotnie i powyższe stanowisko jest zupełnie słuszne i byłoby taktycznie wskazanym, by takie wystąpienie Związku Izb miało miejsce już w najbliższym czasie, a to choćby tylko ze skutkiem hamulca w stosunku do no-

wych obciążeń publicznych życia gospodarczego, które grożą na rok 1938.

Tymczasem Ministerstwo Skarbu nie jest wcale przygotowane na taki atak ze strony sfer gospodarczych i po jego wybuchnięciu stawiłoby mu niezawodnie jak najbardziej zacięty opór. Ministerstwo Skarbu, nie mogąc doczekać się opinii samorządu gospodarczego, której uzgodnienie było tym razem trudne i zabrało bardzo wiele czasu, przystąpiło do opracowywania własnego projektu reformy świadectw przemysłowych, i to zgodnie z dawniejszym wnioskiem Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie — małej reformy, idącej przede wszystkim w kierunku zwiększenia liczby kategorii i zmniejszenia rozpiętości pomiędzy poszczególnymi kategoriami. Projekt, idący po tej linii, jest jednak narazie jeszcze tylko własnością odnośnych referentów względnie odnośnego Wydziału. Podobno jednak już w kierownictwie Departamentu projekt ten nie budzi zachwytu i Departament, jako taki, podobno wraca do dawniejszej myśli skasowania świadectw przemysłowych wzamian za odpowiednie podwyższenie podatku od obrotu.

Jeżeli sprawa wejdzie na tę drogę, to wówczas Związek Izb Przemysłowo - Handlowych będzie musiał domagać się odpowiedniego zróżniczkowania tego ekwiwalentowego dodatku do podatku od obrotu w ten sposób, by nie ugodził on zanadto w przemysł, zwłaszcza średni i większy, gdyż to niesłusznie pogorszyłoby jego sytuację w porównaniu ze stanem obecnym.

W tym wypadku też musiałaby być znaleziona osobna nowa baza ustawowa dla opłat na rzecz samorządu gospodarczego, szkolnictwa zawodowego itp., co nie jest bynajmniej łatwym zadaniem.

Jak widać z powyższego sytuacja jest jeszcze w wysokim stopniu niewyraźna. Według ostatnich poufnych informacyj walka tych dwu prądów na terenie czynników miarodajnych jest już zakończona i opracowuje się obecnie projekt ustawy znoszącej opłaty od świadectw przemysłowych przy jednoczesnym podwyższeniu podatku od obrotu. Projekt ten ma zostać oddany do zaopiniowania samorządowi przemysłowo - handlowemu.

Odpowiedzialność za uiszczenie podatku przemysłowego.

Zasada prawna. Odpowiedzialność za uiszczenie podatku przemysłowego obciąża wszelki majątek ruchomy, znajdujący się w przedsiębiorstwie i związany z jego prowadzeniem, chociażby należał on do osób trzecich i chociażby wszedł w skład przedsiębiorstwa wówczas, gdy zaległość z tytułu podatku przemysłowego już zaistniała.

Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 24 lutego 1937 r. Nr. C. I. 1478/36.

Z uzasadnienia. Jak słusznie podnosi kasacja, w myśl art. 1, 6 i 92 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. poz. 550)) odpowiedzialność za uiszczenie podatku przemysłowego, pobieranego od przedsiębiorstwa, ma charakter rzeczowy i obciąża wszelki majątek ruchomy, znajdujący się w przedsiębiorstwie i związany z jego prowadzeniem, chociażby oddzielne przedmioty, w skład majątku wchodzące, należały do osób trzecich (por. orzecz. S. N. 187/29, 664/34); wobec czego podniesiona w zaskarżonym wyroku okoliczność, iż stanowiąca przedmiot sporu mąka weszła w skład przedsiębiorstwa wówczas, gdy zaległość z tytułu podatku przemysłowego już zaistniała, i że nie należy do osoby, która tę zaległość uiścić powinna była, nie uzasadniała stanowiska Sądu Apelacyjnego co do braku rzekomego podstaw prawnych, usprawiedliwiających skierowanie przez skarb państwa egzekucji za powyższą zaległość podatkową do zajętej przez sekwestratora Urzędu Skarbowego mąki jako składowej części przedsiębiorstwa.

Kalendarzyk Podatkowy na październik 1937

Od 15 października br. płatne są następujące podatki:

1) do 25 października — zaliczka miesięczna na podatek od obrotu za 1937 r. — w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego we wrześniu — przez wszystkie przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia, a z innych przedsiębiorstw — przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. oraz przemysłowe I — V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

2) do 25 października — zaliczka za III kwartał na podatek przemysłowy od obrotu za 1937 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w ub. kwartale (lipiec, sierpień, i wrzesień br.) — przez przedsiębiorstwa nie wymienione w p. 1, a prowadzące prawidłowe księgi handlowe;

3) do 15 października — zaliczka za III kwartał na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości co najmniej 1/5 kwoty podatku, wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy, przez przedsiębiorstwa nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych;

4) do 15 października — druga półroczna rata podatku dochodowego od uposażeń z tytułu różnicy, wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w 1936 r.;

5) do 31 października — II rata podatku od lokali za 1937 r.

Ponadto płatne są w październiku zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

Przedłużenie ustawy o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych.

W najbliższym czasie ma być zdecydowana sprawa przedłużenia ustawy o ulgach dla nabywców pojazdów mechanicznych. Ustawa ta wygasa z dn. 31 grudnia rb.

Swiadectwa przemysłowe dla przedsiębiorstw, prowadzących sprzedaż na wystawach z kiosków lub stoisk.

Ministerstwo Skarbu nawiązując do okólnika z dn. 27. IX. 1933 r. L. D. V. 43103/4/33 (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 28, poz. 255) w miejsce p. 1 tego okólnika, udzieliło następującego wyjaśnienienia:

„Przedsiębiorstwa handlu towarowego oraz przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające stałe świadectwa przemysłowe a prowadzące sprzedaż na wystawach (jarmarkach) z własnych lub dzierżawionych kiosków lub stoisk nie mają, w myśl art. 20 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, obowiązku nabywania świadectw przemysłowych ani kart rejestracyjnych na prowadzenie handlu w tych kioskach i stoiskach; uzyskany ze sprzedaży obrót winien być zeznany w miejscu wykonywania stałego przedsiębiorstwa".

Sprawy socjalne.

Zwyżka składki ubezpieczeniowej.

Przewidziana na nowy rok zwyżka składki ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych do poziomu pierwotnego wyraża się wzrostem od 6,5% do 8,0% zarobków, w ubezpieczeniu emerytalnym robotników z 4,2% na 5,2%, a w górnictwie i hutnictwie z 4,8% na 5,8%. Dodatek na pokrycie zaległości ma wynosić wg. obliczeń Centr. Związku ok. 3½% składki obecnej. W ubezpieczeniu wypadkowym obowiązywać będą od nowego roku zupełnie nowe stawki wg. obliczeń ubezpieczeniowo - technicznych. Wobec deficytu ok. 10 mil. zł z okresu 3-letniego Centr. Związek liczy się z podwyżką ok. 5% w stosunku do stanu w 1934/5 r.

Centralny Związek postanowił przeciwko zwyżce wystąpić, prosząc o szybkie wprowadzenie zasadniczej reformej, obniżającej ciężar ubezpieczeń, z powołaniem się na odkładanie w swoim czasie reformy do czasu poprawy koniunktury oraz na grożące obecnie zwiększenie ciężarów podatkowych wbrew zapowiedzi o ich zmniejszeniu.

Handel zagraniczny.

Handel zagraniczny Polski w pierwszym półroczu r. b.

Obroty handlu zagranicznego Polski w ciągu pierwszego półrocza r. b. uległy w porównaniu z tym samym okresem r. ub. dość znacznej zwyżce. W 1936 r. przywieźliśmy towarów za 458.776.000 zł, gdy w r. 1937 za 594.750.000 zł. Porównując więc te dwa półrocza należy stwierdzić wzrost importu o 135.794.000 zł. Za wyeksportowane towary otrzymaliśmy w tym samym okresie r. ub. 481.996.000 zł, gdy w r. b. 582.174.000 zł, a więc zwyżka w wywozie wynosi 100.178.000 zł.

Transakcje handlowe przeprowadzane były głównie z krajami europejskimi, z których przywieźliśmy w pierwszym półroczu r. b. towarów za 372.147.000 zł i wywieźliśmy za 457.577.000 zł. Z krajami zamorskimi obroty handlowe były znacznie mniejsze i wyraziły się kwotą 222.423.000 zł po stronie importu i 124.597.000 zł po stronie eksportu. Najpomyślniej rozwijał się nasz handel z Anglią, dokąd w pierwszym półroczu r. b. wywieźliśmy towarów za 95.092.000 zł, przywożąc za 74.759.000 zł. Z kolei idą Niemcy, dokąd wywieźliśmy za 80.499.000 zł, przywożąc za 78.609.000 zł. Bardzo dla Polski pomyślnie kształtował się również handel z Belgią, dokąd w pierwszym półroczu r. b. wywieźliśmy towarów za 42.962.000 zł, przywożąc za 25.829.000 zł. Saldem dla nas dodatnim zamknęły się obroty handlowe z Austrią, Czechosłowacją, Danią, Finlandią, Francją, Holandią, Jugosławią, Łotwą, Norwegią, Rumunią, Szwajcarią, Szwecją i Włochami.

Jeśli chodzi o kraje zamorskie, największe obroty były dokonane ze Stanami Zjednoczonymi, dokąd w pierwszym półroczu r. b. wywieźliśmy towarów za 57.365.000 zł, przywożąc za 64.365.000 zł. Ze względu na konieczność sprowadzania surowców i szeregu towarów kolonialnych z krajów zamorskich, nasz bilans handlowy kształtował się z nimi na ogół ujemnie. Saldo ujemne mieliśmy z Argentyną, Australią, Brazylią, Cejlonem, Chili, Egiptem, Indiami Brytyjskimi i Holenderskimi, Kanadą, Nową Zelandią, Peru itd.

Saldo dodatnie, jeżeli chodzi o najpoważniejszych zamorskich importerów, kształtowało się dla Polski dodatnio z Chinami i Japonią.

Eksport nasz na rynki zamorskie, jako bardzo pojemne, ma duże szanse rozwoju i praca na terenach tych, w wielu wypadkach niedostatecznie jeszcze opracowanych, może przynieść w przyszłości bardzo korzystne rezultaty.

Prace Komitetu Finansowo - Wywozowego.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI PRZEMYSŁOWEJ KOMITETU.

W dniach ostatnich odbyło się w Izbie Przemysłowo - Handlowej w Warszawie organizacyjne zebranie komitetu finansowo - wywozowego Rady Handlu Zagranicznego. Zebranie zagaił dyr. Związku Izb p. J. Jakubowski. Na zebraniu została ukonstytuowana sekcja przemysłowa komitetu finansowo - wywozowego. W skład prezydium sekcji weszli p. p. B. Stypiński — przewodniczący, oraz dyr. M. Drozdowski i R. Jaszczołt — jako wiceprzewodniczący.

Komitet finansowo - wywozowy jest trzecim z kolei komitetem Rady Handlu Zagranicznego.

Sekcja przemysłowa komitetu przejmie od Związku Izb Przemysłowo - Handlowych wiązane transakcje towarowe w obrotach z krajami zamorskimi, a ponadto do kompetencji sekcji przemysłowowej należą sprawy kredytów eksportowych oraz ubezpieczenia kredytów eksportowych i ryzyka kursowego.

Różne.

Nowy dyrektor Izby Skarbowej.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu p. Ferdynand Świtalski złożył prośbę o zwolnienie go z pełnionych dotychczas obowiązków i powierzenie mu z powrotem stanowiska dyrektora Izby Skarbowej. P. Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przychylił się do prośby o zwolnienie.

P. minister Skarbu, powierzając p. wiceministrowi Świtalskiemu stanowisko dyrektora Izby Skarbowej

w Poznaniu, zapewnił sobie jego dalszy współudział w akcji usprawnienia administracji skarbowej na szerszym terenie.

Po rezygnacji p. F. Świtalskiego, obsadzenie zajmowanego przez niego stanowiska podsekretarza Stanu w Min. Skarbie nie jest przewidziane.

Nowomianowany dyrektor poznańskiej Izby Skarbowej p. F. Świtalski w najbliższych dniach obejmie swoje stanowisko.

Pożegnanie dyr. Izby Skarbowej Mgra Stefana Sieradzkiego.

Sfery gospodarcze żegnały w salonach „Bazaru" dyr. Poznańskiej Izby Skarbowej Mgra Stefana Sieradzkiego. W czasie bankietu, wygłosili przemówienia: prezes Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu Stefan Kałamajski, prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej Jan Morawski i Dr Stanisław Waschko, imieniem Komitetu Budowy Domu Żołnierza. Mówcy zgodnie podnosili duże zasługi dyr. Sieradzkiego, jakie położył dla życia gospodarczego Wielkopolski, wskazując, iż był przedstawicielem takich metod skarbowych, przy pomocy których uzyskuje się dobre wyniki wpływów skarbowych, przy jednoczesnym stwarzaniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorstw.

Uroczystość pożegnania dyr. Sieradzkiego zgromadziła elitę przedstawicieli życia gospodarczego nie tylko Poznania, lecz i prowincji wielkopolskiej, która przybyła, by dać wyraz sympatji i uznania dla opuszczającego Poznań dyr. Sieradzkiego. Związek Fabrykantów reprezentowali pp. prezes Fr. Maciejewski i dyrektor Fr. Łyczywek.

Kursy dla czeladzi i mistrzów warsztatowych.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że Instytut Naukowy Rzemieślniczy w Warszawie, kontynuując pracę w dokształcaniu czeladzi i mistrzów warsztatowych, prowadzoną blisko 50 lat przez b. Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej, w roku szkolnym 1937/38 organizuje kursy całodzienne i wieczorowe dla rzemieślników, mające na celu pogłębienie wiedzy oraz doskonalenie zawodowe.

Przyjmowanie zapisów oraz udzielanie bliższych informacyj do 16 października r. b., codziennie od godz. 8-mej do 15-tej i od 18-ej do 20-tej, zaś w soboty od 8-ej do 13-ej w Sekretariacie Instytutu Naukowego Rzemieślniczego — Warszawa, ul. Chmielna 52.

Przy Instytucie dla przyjezdnych będzie zorganizowany internat.

Poświęcenie rafinerii olejów i tłuszczów jadalnych w Szamotułach.

W czwartek, dnia 30 września br. w godzinach popołudniowych odbyła się uroczystość poświęcenia nowowybudowanej rafinerii olejów i tłuszczów jadalnych przy Rolniczych Zakładach Przemysłu Olejarskiego „Rolniczej Spółki Olejarskiej" w Szamotułach.

Po poświęceniu uczestnicy zwiedzili poszczególne oddziały fabryki, po czym Zarząd podejmował uczestników podwieczorkiem.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz centralnych, wojewódzkich i miejscowych, instytucyj bankowych i samorządowych, organizacyj społecznych i liczni udziałowcy Spółki. Wśród obecnych podkreślamy obecność delegata Ministra Przemysłu i Handlu p. inż. Nowackiego; dyrektora Szellenberga ze Związku Polskich Olejarni w Warszawie, przedstawicieli Banku Polskiego i Państw. Banku Rolnego, p. radcy St. Stempniewicza; p. dyr. K. Barańskiego i wielu innych przedstawicieli życia społeczno - gospodarczego. Związek Fabrykantów w Poznaniu reprezentował p. dyr. Łyczywek.

Wzrost wskaźnika produkcji przemysłowej.

Obliczony przez Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen wskaźnik produkcji przemysłowej podniósł się z 86,4 w lipcu rb. do 87,2 w sierpniu rb., czyli o 1 proc., przewyższając poziom z sierpnia r. ub. o 19 proc.

Znaczny wzrost produkcji wykazały przemysły metalowy, hutnictwa żelaznego, odzieżowy, spożywczy i drzewny. Ogólny wzrost wytwarzania był zahamowany przez przejściowe ograniczenie produkcji w przemysłach mineralnym i węglowym.

„Nowe granice województw poznańskiego i pomorskiego".

Monitor Polski nr. 207 z dnia 9 września br. podaje:

W ostatniej sesji zwyczajnej parlament uchwalił, jak wiadomo, ustawę o zmianie granic województw: poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego. Ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r. Z tym dniem województwo pomorskie przejmie od województwa poznańskiego powiaty: bydgoski, wyrzyski, szubiński, inowrocławski i tzw. Zagople z Kruszwicą, stanowiące część powiatu mogileńskiego. Z województwa warszawskiego przejmie województwo pomorskie powiaty: nieszawski, włocławski, lipnowski i rypiński, oddając województwu powiat działdowski. Województwo poznańskie w zamian za powiaty, utracone na rzecz Pomorza, otrzyma z województwa łódzkiego powiaty: kolski, koniński, turecki i kaliski.

Wprowadzenie w życie tych zmian wymaga daleko idących zarządzeń przygotowawczych, gdyż wspomniana ustawa sejmowa przewiduje m. in. rozszerzenie na powiaty włączone do województwa warszawskiego i łódzkiego organizacji samorządu wojewódzkiego, który istnieje obecnie w województwach poznańskim i pomorskim. Poza tym ustawa ta przewiduje szereg niezbędnych zmian w obowiązującym ustawodawstwie. Odpowiednie prace przygotowawcze zostały już podjęte zarówno na terenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jak i zainteresowanych urzędów wojewódzkich.

Wydawnictwa.

Rozporządzenie o dostawach i robotach.

W końcu sierpnia br. ukazało się wydawnictwo p. t.: „Rozporządzenie Rady Ministrów o Dostawach i Robotach na Rzecz Skarbu Państwa, Samorządu oraz Instytucyj Prawa Publicznego" w opracowaniu inż. Z. Kadłubiskiego, radcy Ministerstwa Przemysłu i Handlu i sekretarza b. komisji międzyministerialnej do spraw zamówień rządowych, która funkcjonowała również w czasie opracowywania wspomnianego rozporządzenia R. M.

Wydawnictwo to zawiera prócz tekstu ustawy i rozporządzenia R. M. Komentarz, składający się z uwag ogólnych oraz uwag do poszczególnych paragrafów, które dają właściwe, źródłowe oświetlenie poli-

tyki udzielania zamówień, wynikającej z postanowień rozporządzenia, techniki przetargowej, konsekwencji, wypływających z zawieranych umów itd.

Z uwagi na powyższe, wydawnictwo to może być nader użyteczne dla wszystkich zainteresowanych.

Cena egzemplarza wraz z kosztami przesyłki wynosi zł 6,75.

Wysyłka następuje po przekazaniu należności: a) pocztą, b) przez P. K. O. Nr. konta 310 552, c) za zaliczeniem pocztowym.

Niebezpieczeństwo żydowskie.

Liczne przedsiębiorstwa zaopatrzyły się już w aktualne dziś broszury H. Wildeckiego „Niebezpieczeństwo żydowskie" i „W niewoli żydowskiej", (cena poj. egz. wynosi 0,80 i 1,70 zł), które następnie rozdają wśród swoich pracowników i szerokich mas kupujących, uświadamiając ogół społeczeństwa i uodporniając na hasła żydowsko - komunistyczne.

Związek Fabrykantów ma możność zakupienia większej ilości egz. wyżej wspomnianych broszur, uzyskując przy tym odpowiedni rabat.

Związek prosi P. T. Członków o podanie ilości życzonych broszur, celem uskutecznienia zbiorowego zamówienia.

„Polski Eksport" — (Polish Export).

Ukazał się Nr. 4—5 miesięcznika „Polski Eksport" (Polish Export), organ Koła Eksportowego przy Światowym Związku Polaków z Zagranicy.

Na bogatą treść numeru (80 str.) składa się szereg artykułów, dział „Polonia zagranicą", „Targi i wystawy" oraz dział branżowy, omawiający 15 branż eksportowych, poza tym wiadomości terenowe wg. krajów i kronika.

Na podkreślenie zasługuje inowacja wprowadzona przez „Polski Eksport", a mianowicie: omawianie spraw eksportowych, dotyczących poszczególnych branż w przeznaczonych dla nich oddzielnych kolumnach.

Numer ten zawiera oświadczenie Dyrektora Zw. Izb Przem. - Handlowych p. J. Jakubowskiego, Dyr. Komisji i Obrotu Towarowego przy Min. Przem. i Handlu p. W. Jastrzębowskiego i Dyr. Nacz. Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego p. A. Czarneckiego, na temat znaczenia i pożytku wydawnictwa „Polski Eksport".

Przejrzysty układ, bogactwo materiału informacyjnego, zaopatrywanie artykułów w streszczenia w języku angielskim — stawiają pismo to na odpowiednim poziomie.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Hoża 8, tel. 9-34-38.

Związek Fabrykantów zrzesza przedsiębiorstwa wszystkich branż

Stenotypistka

znająca prace biurowe w przemyśle i bankowości, biegle pisząca na maszynie, z doskonałą znajomością stenografii polskiej i niemieckiej, poszukje zaraz posady biurowej.

Łaskawe zgłoszenia prosimy kierować do biura Związku Fabr., ul. Rzeczypospolitej 1.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.